

-Matice

Vlastnosti soucinu:

- (AB)C = A(BC)
- (A+B)C = AC+BC
- AI = A = IA
- (aA)B = A(aB) = a(AB)
- A^{m×n}B^{k×p}AB = n=k, m×p
- (A+B)²=A²+AB+BA+B²

Transpozice:

- (aA)^T = aA^T
- (A^T)^T = A
- (A+B)^T = A^T+B^T
- (AB)^T = B^TA^T

Hodnost (rank):

rank A = rank(A^T)
rank(AA^T) = rank A
rank A ≤ min(m, n)
rank(AB) ≤ min(rank A, rank B)

Inverze:

AA⁻¹ = I = A⁻¹A
(A⁻¹)⁻¹ = A
(AB)⁻¹ = B⁻¹A⁻¹
(aA)⁻¹ = a⁻¹A⁻¹
(A^T)⁻¹ = (A⁻¹)^T

Determinant:

Det I = 1
Det(AB) = det(A)*det(B)
Det(A⁻¹) = det(A)⁻¹
Det A^T = det A
Det A = 0 if A singularni
Prohození sloupce → - det

Vlastní čísla:

Determinant s -λ na diagonale
Matice* vlastní vektor = nulový vektor

Linearita

Span(x,y)(lineární obal) = množina všech lineárních kombinací vektoru x,y.

Báze lin. pod. X je lin. nezávislá množina

Vektoru, jejíž span je X

Pro podprostory X, Y ⊆ Rⁿ platí:

X ⊆ Y → dim X ≤ dim Y
X ⊆ Y a dim X = dim Y → X = Y

Prostor obrazu:

Rng A^{m×n} = {Ax | x ∈ Rⁿ} ⊆ R^m

Ekvivalentní tvrzení pro A^{m×n}:

Rng A = R^m
soustava Ax = y má řešení pro každé y
Rank A = m

Zobrazení f(x) = Ax je surjektivní
Radky matice A jsou lin. nezávislé
Matice A má pravou inverzi (AA⁻¹ = I)
Matice AA^T je regulární

Pro libovolné matice A,B platí:

Rng(AB) ⊆ rng A
rng(AB) = rng A if radky B jsou lin. nezávislé
nulový prostor:

null A^{m×n} = {x ∈ Rⁿ | Ax = 0} ⊆ Rⁿ

Ekvivalentní tvrzení:

Null A = {0}
Soustava Ax = 0
Rank A = n
Zobrazení f(x) = Ax je injektivní
Sloupce matice A jsou lin. nezávislé
Matice A má levou inverzi (A⁻¹A = I)
Matice A^TA je regulární

Pro libovolné A,B platí:

null(AB) ⊇ null B
null(AB) = null B if sloupce A jsou lin. nezávislé

Vety:

rank A = dim rng A = dim rng(A^T) = rank(A^T).
dim rng A + dim null A = n

Affiní podprostor

If X lin. podprostor, pak X + y aff. Podprostor
If X aff. Podprostor, pak X - y lin. podprostor
If X aff. Podprostor, x,y ∈ X, pak A-x = A-y

Ortogonalita

||x+y|| ≤ ||x|| + ||y|| trojuh. nerovnost
Cos a = x^Ty/(||x||*||y||) uhel 2 vektoru
X[⊥] = {y ∈ Rⁿ | y ⊥ X} ortogonální doplněk
Vektor ⊥ na podprostor if ⊥ na vekt. Baze

Podprostory jsou ⊥ if každý vekt. x ⊥ y

Vety:

dim X + dim X[⊥] = n
X ⊥ Y a dim X + dim Y = n → Y = X[⊥]
(X[⊥])[⊥] = X
(rng A)[⊥] = null(A^T)
(null A)[⊥] = rng(A^T)
Rng(A^TA) = rng(A^T)
null(A^TA) = null A

Ortogonalní matice U^{m×n}

Je čtvercová, ortonormalní sloupce
If det U = 1, pak rotační
If det U = -1, pak rotační a reflexní
U^TU = I ↔ U^T=U⁻¹ ↔ UU^T = I

QR rozklad matice A^{m×n}

A = QR, Q^{m×m} ortogonální, R^{m×n} hor. Trojúhelníková
Ortogonalní projekce vekt. z
x = UU^Tz
P = UU^T projektor na X, I - P je na X[⊥]

Nejmensi ctverce

A⁺ = (A^TA)⁻¹A^T preur. Pseudoinverze
A⁺ = A^T(AA^T)⁻¹ nedour. pseudoinverze
Orto projekce na obecnou bázi: P = AA⁺
Resení Ax = b jako x = A⁺b nebo A|x = b, x = A⁻¹b

Spektrální rozklad

rank A = rank A
A = VΛV⁻¹ if V ortogonální, pak V^T

Kvadratická forma! Symet. matice

Definitní

A pozitivně [negativně] v bode 0 ostře min [max]

Semidefinitní

A pozitivně [negativně] v bode 0 min [max]

Indefinitní

Nemá ani min ani max

Definitnost minory:

Pos def. If všechny vudci hlavní minory jsou kladné
Pos semidef. Pokud jsou hlavní minory nezáporné
Neg. def/semidef if -A pos def/semidef

Definitnost vl. čísla:

Pos [neg] def. If všechny vl. čísla kladná [záporná]
Pos [neg] semidef. If všechny vl. čísla nezáp [neklá]
Indefinitní if jedno záporné jedno kladné

Doplňení na ctverec

x^TAx + b^Tx + c = (x - x₀)^TA(x - x₀) + y₀
b = -2Ax₀
c = x₀^TAx₀ + y₀

Použití spektrálního rozkladu VAV

Stopa

Stopa je součet diagonálních prvků matice A Tr(A)

Vlastnosti stopy

Tr(A+B) = tr A + tr B
Tr(aA) = a tr A
Tr(A^T) = tr A
Tr(AB) = tr(BA)
Tr(A) = součet vlastních čísel

Uloha na nejmensi stopu

min{ x^TAx | x ∈ Rⁿ, x^Tx = 1 } = λ₁

proložení bodu podprostorem

hledáme lin. Podprostor dimenze k
A^TA = VΛV^T, kde vl. čísla a vektory jsou vzestupně seřazeny
Posledních k sloup. V je báze min. sum čtverců k bodům
Prvních n-k sloupce V je ortonorm. Bází ortog. Doplnku
tohoto podprostoru
u aff podprostoru posuneme body a o jejich -tezisté
singulární rozklad SVD

A = USV^T, matice S^{m×n} je diagonální, U^{m×m} a V^{n×n} ortog.
Rank A = rank S, pokud není čtvercová, pak
posled. m - p sloupce U/n - p sloupce V je nulových
A^TA = VS^TU^TUSV^T = VS^TSV^T
AA^T = USV^TVS^TU^T = USS^TU^T

Nelineární funkce

G(x, y) = f(x) if f je spojitá v x, pak g je spojitá v x, y
Pokud f, g spojitě, pak f+g, f-g, f*g jsou spojitě
Pokud f a g spojitě, pak složená funkce je taky spojitá
Funkce f₁..f_m spojitě, pak f(x)=(f₁(x)..f_m(x)) také spojitě

Derivace

Lim(a>0) = (f(x+a)-f(x))/a
Pro f: R → R je f'(x) skalar
Pro f: R → R^m je f'(x) sloupceový vektor
Pro f: Rⁿ → R je f'(x) radkový vektor

g ∘ f: Rⁿ → R^l, f: Rⁿ → R^m, g: R^m → R^l, (g ∘ f)'(x) = g'(f(x))f'(x)

zobrazení	(totální) derivace
f(x) = x	f'(x) = I
f(x) = Ax + b	f'(x) = A
f(x) = a ^T x	f'(x) = a ^T
f(x) = x ^T x	f'(x) = 2x ^T
f(x) = x ^T Ax	f'(x) = x ^T (A + A ^T)
f(x) = Ag(x)	f'(x) = Ag'(x)
f(x) = x	f'(x) = x ^T / x
f(x) = g(x) ^T g(x)	f'(x) = 2g(x) ^T g'(x)
f(x) = g(x) ^T h(x)	f'(x) = g(x) ^T h'(x) + h(x) ^T g'(x)

poznámka

f: Rⁿ → Rⁿ
f: Rⁿ → R^m, A ∈ R^{m×n}, b ∈ R^m
f: Rⁿ → R, a ∈ Rⁿ
f: Rⁿ → R
f: Rⁿ → R, A ∈ R^{n×n}
f: Rⁿ → R^m, g: Rⁿ → R^l, A ∈ R^{m×l}

f: Rⁿ → R

f: Rⁿ → R, g: Rⁿ → R^m

f: Rⁿ → R, g, h: Rⁿ → R^m

Smerová derivace f(x) ve směru v je rovna f'(x)*v

Gradient je sloupceový vektor parc. der. ∇(f) = f'(x)^T

Směr. der. je nejvet. ve směru ∇(f)/||∇(f)|| (nej. rust)

Taylorův polynom

T₀(y) = f(x), T₁(y) = f(x) + f'(x)(y - x)
T₂(y) = f(x) + f'(x)(y - x) + 1/2*f''(x)(y - x)²
T₂(y) = f(x) + f'(x)(y - x) + 1/2*(y - x)^Tf''(x)(y - x).

Vnitřek a hranice množ.

a - vnitřní

b - hraniční

c - hraniční

(1,1) - hraniční

Lokální extrémy funkce na množině

v bodě x* fce f na X má glob. i lok. min. f(x*) = 2

v bodě x fce f na X má lok. min.

Extremy

f'(x) = 0, pak x je stac. Bod, if f''(x) < 0 [>0] pak max [min]
více promenných: if hessova matice:

pozitivně [neg] definitní, pak x je ostře min [max]
semidefinitní, pak x MUZE, ale nemusí být extrem
indefinitní není extrem (sedlový bod)

iterací metody (I SESTUPNÝ SMĚR V)

obecně x_{k+1} = x_k + a_kv_k,

gradientní: v_k = -∇f(x_k) vždy sestupný, pomalu konverg.

Newton: (koren) v_k = f'(x_k)⁻¹f(x_k), rychle konv.

Newton: (extr) v_k = f''(x_k)⁻¹f'(x_k)^T nutno přesný začatek

Gauss-N: v_k = -g'(x_k)*g(x_k), g'(x_k)*zavorka vlevo

Netreba 2. derivaci

Levenberg-Marquardt:

v_k = (g'(x_k)^Tg'(x_k) + μ_kI)⁻¹g'(x_k)^Tg(x_k)

Pokud iterace sniží, μ_k zmensime, jinak zvetsime a znova

Lagrangeova fce

L(x, y, λ) = f(x) + λ^Tg(x) = f(x) + λ₁g₁(x) + ... + λ_mg_m(x)

L(x, y, λ) = x + y + λ(1 - x² - y²).

∂L(x, y, λ)/∂x = 1 - 2λx = 0,

∂L(x, y, λ)/∂y = 1 - 2λy = 0,

∂L(x, y, λ)/∂λ = 1 - x² - y² = 0.

Lineární programování

Transformace LP

Max fce c^Tx nahradíme minimalizací fce -c^Tx

Nerovnost a^Tx ≤ b nahradíme nerovností -a^Tx ≥ -b

Rovn. a^Tx = b nahradíme dvěma nerovn. a^Tx ≥ b, -a^Tx ≥ -b

Rovnicový tvar:

nerovnost a^Tx ≥ b na 2 omezení: a^Tx = u, u ≥ 0. u je

slacková promenná. x ∈ R na 2 nezáporné promenné

x⁺ ≥ 0, x⁻ ≥ 0

po castech affini fce max_i a_i ≤ b ↔ (∀i)(a_i ≤ b).

minimax maximin; min max|max min|x,y|

minmax: min z → x, v ≤ z; maxmin: max z → x, y ≥ z

vektorové normy ||x||₁ = |x₁| + ... + |x_n|.

manhattská norma ||x||₂ = √(x₁² + ... + x_n²) = √x^Tx.

euklidovská, max-norma ||x||_∞ = max{|x₁|, ..., |x_n|}

Relaxovaná vs. původní úloha

min{ c^Tx | x ∈ [0,1]ⁿ, Ax ≥ b } ≤ min{ c^Tx | x ∈ {0,1}ⁿ, Ax ≥ b }

konvexní množiny a mnohosteny

konvexní komb. Vekt x,y je jejich lin. Komb. Ax+by
Takova, ze a+b=1, a,b ≥0, konvexní obal vektoru x, y je množina všech konvex. Kombinací

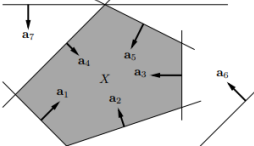
Vážený součet α1x1 + ... + αkxk vektorů x1,...,xk ∈ ℝ^n se nazývá jejich

- lineární kombinace, jestliže α1,...,αk ∈ ℝ.
- afinní kombinace, jestliže α1,...,αk ∈ ℝ, α1 + ... + αk = 1.
- nezáporná kombinace, jestliže α1,...,αk ∈ ℝ, α1,...,αk ≥ 0
- konvexní kombinace, jestliže α1,...,αk ∈ ℝ, α1 + ... + αk = 1, α1,...,αk ≥ 0

Množina, která je uzavřená vůči

- lineárním kombinacím, se nazývá lineární podprostor.
- afinním kombinacím, se nazývá afinní podprostor.
- nezáporným kombinacím, se nazývá konvexní kužel.
- konvexním kombinacím, se nazývá konvexní množina.

Příklady konv. Mnohostenu: prázdná množina, celý prostor ℝ^n, poloprostory a jejich průniky

Konv. Množiny co nejsou mnohosteny:
Koule v ℝ^n pro n≥2 je průnikem NEkonecne mnoha poloprostoru, otevřený poloprostor { x ∈ ℝ^n | a^T x > b }, Interval [0, 1)

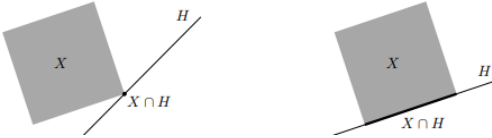
Extremální body (x)

x1, x2 ∈ X, x = 1/2 (x1 + x2) => x1 = x2.
Pro každý bod x mnohostěnu jsou ekvivalentní tvrzení:
-Bod x je extrémální bod mnohostěnu.
-Existuje I⊆{1..m} tak, že Ax = bI a sloupce AI jsou LNZ

Ekvivalentní tvrzení pro neprázdný mnohosten:

Mnohosten má aspoň jeden extrémální bod.
Mnohosten neobsahuje přímku.

Stěny mnohostěnu

Je-li H opěrná nadrovina konvexní množiny X, pak každý extrémální bod množiny X ∩ H je extrémální bod X.
X ∩ H je stěna S mnohostěnu, dim S=0 vrchol, dim 1 hrana (Dim X)-1 = faseta (vlevo hrana)

Věta 12.5: Mnohosten neobsahující přímku. If lin. fce má min na tomto mnohostěnu, pak tato fce nabývá minima aspoň v jednom z jeho extrémálních bodů.

Konstrukce dualní úlohy

K úloze LP v obecném tvaru (viz §11.1) se dualní úloha získá dle tohoto postupu:

$$\min \sum_{j \in J} c_j x_j$$

za podm. $\sum_{j \in J} a_{ij} x_j = b_i$

$$\sum_{j \in J} a_{ij} x_j \geq b_i$$
$$\sum_{j \in J} a_{ij} x_j \leq b_i$$
$$x_j \in \mathbb{R}$$
$$x_j \geq 0$$
$$x_j \leq 0$$

$$\max \sum_{i \in I} b_i y_i$$

za podm. $y_i \in \mathbb{R},$

$$y_i \geq 0,$$
$$y_i \leq 0,$$
$$\sum_{i \in I} a_{ij} y_i = c_j,$$
$$\sum_{i \in I} a_{ij} y_i \leq c_j,$$
$$\sum_{i \in I} a_{ij} y_i \geq c_j,$$

$$i \in I_0$$
$$i \in I_+$$
$$i \in I_-$$
$$j \in J_0$$
$$j \in J_+$$
$$j \in J_-$$

Věta o komplementaritě, c^T x = b^T y právě tehdy, když

$$\sum_{j \in J} a_{ij} x_j = b_i \quad \text{nebo} \quad y_i = 0 \quad \forall i \in I,$$
$$x_j = 0 \quad \text{nebo} \quad \sum_{i \in I} a_{ij} y_j = c_j \quad \forall j \in J.$$

O slabé dualitě: x řešení, y dualní řešení, pak c^T x ≥ b^T y
O silné: Prim. Úloha má opt. Řešení, právě když dualní má opt. Řešení. Má-li prim. Úloha opt. Řešení x, a dualní úloha má opt. Řešení y, pak c^T x = b^T y

$$\{b^T y \mid y \geq 0, A^T y \leq c\}$$

$$\{c^T x \mid Ax \geq b, x \geq 0\}$$

$$\uparrow$$

společné optimum $c^T x = y^T b$

primární/dualní	má optimum	neomezená	nepřipustná
má optimum	ano	ne	ne
neomezená	ne	ne	ano
nepřipustná	ne	ano	ano

Konvexní funkce

Fce je konvexní na X, if: x ∈ X, y ∈ X, 0 ≤ α ≤ 1 =>
f((1 - α)x + αy) ≤ (1 - α)f(x) + αf(y).

Konkavní if -f je konvexní na množ. X

Epigraf funkce je množina { (x, y) ∈ ℝ^{n+1} | f(x) ≤ y }

Subkontura vyskytá se množina { x ∈ ℝ^n | f(x) ≤ y }

Věta 15.1. Funkce je konvexní, právě když její epigraf je konvexní množina